

Nederlandse beleggers desinvesteren uit wapens, ondanks hoge rendementen

In de jaren voorafgaand aan de Russische invasie in Oekraïne, hebben Nederlandse beleggers hun beleggingen in de wapenindustrie structureel afgebouwd. Nieuwe cijfers tonen aan dat deze trend zich in 2022 heeft doorgezet, tegen de internationale markt-beweging in.

MARTIJN BOERMANS
Econoom bij De Nederlandsche Bank

Na de Russische invasie van Oekraïne, op 24 februari 2022, zijn beleggingen in de wereldwijde wapenindustrie een *hot topic* geworden. NAVO-landen breiden hun investeringen fors uit, politici vragen private partijen om hun steentje bij te dragen, en op de aandelenbeurzen doen de wapenfabrikanten het uitstekend. Dat zorgt voor een dilemma voor sommige beleggers, want past het beleggen in wapens wel binnen een beleid van maatschappelijk verantwoord ondernemen?

De marktwaarde van beursgenoteerde wapenfabrikanten wereldwijd steeg met veertien procent in 2022 naar 1.132 miljard euro (figuur 1), terwijl de wereldwijde aandelenindex *MSCI World* omgerekend in euro's zo'n vijftien procent verloor. Daarmee brak de marktomvang van de wapenindustrie in 2022 een record: dit kwam eind oktober 2022, na een forse maandstijging, zelfs even boven de 1.200 miljard euro uit. De gezamenlijke waarde van de wapenfabrikanten is nu bijna verdubbeld, sinds het dal van begin 2019.

Nederlandse desinvesteringen

De wapenindustrie is dus 'booming business'. Desalniettemin stappen Nederlandse beleggers niet in. Tot 2022 bouwden zij hun beleggingen in de wapenindustrie structureel af (Boermans, 2022), en figuur 1 toont aan dat deze trend zich in 2022 heeft voortgezet – ondanks de hoge rendementen op beursgenoteerde aandelen van de wereldwijde wapenfabrikanten, en de maatschappelijke discussie over de oorlog in Oekraïne. Zo verkochten beleggers in 2022 netto voor 150 miljoen euro aan aandelen, en voor 70 miljoen aan schuldpapier. De grote koerswinsten op deze aandelen konden dit verschil niet goedmaken.

De totale beleggingen in de wapenindustrie namen af tot 1,26 miljard euro – het laagste niveau sinds begin van de 'meting' in 2009. Op het hoogtepunt in 2016 was dat nog 4,7 miljard euro. Deze afbouw van de wapenindustrie komt met name door de *divestment*-strategie van de pensioenfondsen. De aandelenbeleggingen in wapens, voornamelijk in Amerikaanse bedrijven, vormen nu slechts 0,1 procent van de totale Nederlandse directe beleggingen in beursgenoteerde aandelen. Dat was in 2014 0,7 procent.

Tijdelijke opleving in maart

Opvallend is overigens dat Nederlandse beleggers in maart 2022 wel even wat méér investeerden in de beursgenoteerde wapenfabrikanten. Terwijl er in de twee jaar voor de invasie gemiddeld per maand voor 30 miljoen euro van de hand ging, werd er in maart juist voor 75 miljoen euro netto aangekocht. Vooral beleggingsfondsen en huishoudens investeerden die maand relatief sterk in de wapenindustrie. Deze posities werden in de daarop volgende maanden van 2022 echter met koerswinst verkocht; bovenop de verdere trendmatige afbouw van de portefeuille.

Verder hebben Nederlandse pensioenfondsen in het laatste kwartaal van 2022 voor 250 miljoen aan netto-aankopen gedaan bij beursgenoteerde wapenfabrikanten. Voorlopig lijkt de conclusie echter dat Nederlandse beleggers naar aanleiding van de Russische invasie in Oekraïne hun beleggingsbeleid om in de wapenindustrie te investeren nauwelijks hebben aangepast.

Literatuur

Boermans, M.A. (2022) Nederlandse beleggingen in wapenindustrie fors afgenomen. ESB, 107(4815), 526.

